

Tisková zpráva IPUR z 24. června 2022

Setkali jste se s náznaky korupce? Jsme připraveni whistleblowerům poradit

Možná patříte k těm vzácným lidem, kteří věří, že krást se nemá, a když nějaký pokus o korupci zaznamenali, nechtějí o něm mlčet. Za kým ale jít? Máme pro Vás řešení: Institut pro udržitelný rozvoj (IPUR) je připraven vám pomoci.

To, že korupce není chimérou nebo vyčpělým problémem, nám dokazují i aktuální české kauzy, které hýbou celou společností. Korupce je ještě stále ve správě českých věcí veřejných zásadním problémem, a to bohužel na všech úrovních – od té vládní až po obecní. Kvůli korupci přicházejí občané o stovky a stovky milionů korun, zpronevěřené nebo zbytečně vynaložené veřejné peníze chybějí jinde. Korupce ubírá peníze na jiné priority, jiné projekty, které mají přínos pro občany, a tím občany vlastně ochuzuje.

Ke korupčnímu jednání dochází často tam, kde chybí dostatečná veřejná, profesionální a nezávislá kontrola. Pak může snadno nastat situace, kdy se prosadí řešení výhodné pouze pro jednu oficiální stranu smluvního vztahu, zatímco druhá strana, obvykle veřejná organizace a jí spravovaný rozpočet, na něm naopak trpí. Tím, kdo toto jednání umožní, je třetí strana – většinou vysoce postavený politik či úředník, který nehájí zájmy svého zaměstnavatele.

Na jedné straně tak může figurovat například firma, která dodává veřejné instituci služby za neadekvátně vysoké ceny v objemu, který je taktéž vysoký, a navíc objem služeb nikdo detailně nekontroluje, a zpětná vazba tak není možná. Tato firma v podstatě „jen prosazuje svůj ekonomický zájem“.

Na straně druhé pak je veřejná instituce, která nemá dobře nastavené kontrolní mechanismy, brání se poskytovat potřebné informace, nevyvíjí potřebnou součinnost a namísto aktivní spolupráce na zajištění maximálního přínosu/úspory pro vlastní rozpočet se pokouší snahu o nápravu blokovat.

Kdo by mohl být případnou třetí stranou? Obecně lze předpokládat, že taková osoba:

- a) má dostatečné pravomoci k uzavírání smluv a jejich dodatků nebo ovládá proces jejich přípravy a předkládání politickému vedení samosprávy;
- b) dlouhodobě se pohybuje na odpovídající/jíciích pozicích v rámci veřejné instituce;
- c) je inteligentní, organizačně zdatná, přesvědčivá a nemá strach;
- d) její majetkové poměry či výdaje neodpovídají příjmům na pozici, na které působí.

Kdo pak ale hájí zájem veřejné instituce, resp. její rozpočet? Řadoví zastupitelé jsou většinou neuvolnění a na zevrubnější kontrolu většinou nemají časovou kapacitu. Uvolnění zastupitelé bývají často přetížení a časovou kapacitu nemají také. Kontrolní výbory až na vzácné výjimky kontrolují pouze formality nebo marginální věci, odbory kontroly se pak často zaměřují pouze nebo zejména na formální stránky hospodaření a účetnictví.

K tomu, aby korupce byla odhalena a mohla být potírána, je ale téměř vždy nutné udělat jeden zásadní krok: Tedy promluvit o ní. A to není vždy jednoduché. Jedním z důvodů, proč k tomu nedojde, je, že občané neví, na koho se obrátit, nebo nemají komu důvěřovat.

Minimálně v Libereckém kraji ale občané takovou možnost mají. Institut pro udržitelný rozvoj (IPUR) se protikorupční činností zabývá déle než 15 let a má zkušený tým lidí, kteří ví, jak whistleblowerům z řad občanů, úředníků či zastupitelů pomoci. Je jasné, že vše musí proběhnout diskrétně, aby je odvaha zbytečně neohrozila. **Pro první kontakt je možné zvolit e-mail info@ipur.cz** a detaily probrat až na osobní schůzce.

S podobným poradenstvím má IPUR dlouholeté zkušenosti a díky odvaze desítek lidí, kteří se na něj obrátili, se podařilo odhalit nemálo korupčních kauz. Některé z nich již například skončily u soudů, jindy IPUR „jen“ poradil lidem, jak se zachovat a jak ochránit svá práva.

Co Vám může IPUR v oblasti protikorupčního poradenství nabídnout?

Pomůže Vám zorientovat se v problému, zda se jedná o korupci, zda je případ vhodné nahlásit a kam.

Zajistí Vám informační i právní pomoc.

Pomůžeme Vám sehnat zbylé a potřebné informace k případu.

Zajistí bezpečnou anonymitu vás i vašich blízkých.

Pomůže Vám v komunikaci s veřejnou správou, například při snaze domoci se dat a informací.

Vaše podněty zanalyzuje a zpracuje. Bude vás o všem informovat.

Může Váš problém medializovat. Postará se o to, aby nezapadl.

V IPUR máte silného a zkušeného partnera, ročně se na něj obrátí řádově desítky lidí s podněty nebo žádostmi o pomoc. Nebojte se být jedním z nich. IPUR a Náš Liberec se zase nebojí jít po těch, kdo chtějí krást.

Jiří Římánek, ředitel IPUR, k tomu říká: „Poradenství nabízíme běžným občanům, kteří jsou vystaveni korupčnímu jednání na úřadech, ale také podnikatelům, kteří se setkávají se sofistikovanější formou korupce, která po nich může být vyžadována například při jejich snaze čestně získat veřejnou zakázku. Rovněž zaměstnanci státní správy a samosprávy mohou být ve svém zaměstnání vystaveni korupčnímu tlaku, který nechtějí akceptovat.“

V případě dotazů se neváhejte ozvat:

redakce@nasliberec.cz, 773 464 373

Poradenství je realizováno za finanční podpory Ministerstva spravedlnosti ČR v rámci dotačního titulu „Prevence korupčního jednání I“.